

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

№ 1/9-156 від 19 березня 2014 року

Щодо обробки персональних даних у процесі реалізації права на загальну середню освіту

У зв'язку із набранням чинності 1 січня 2014 року Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення системи захисту персональних даних" від 3 липня 2013 року № 383-VII, яким зокрема було доповнено перелік підстав для обробки персональних даних, визначений статтею 11 Закону України "Про захист персональних даних", а також віднесено до компетенції Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та судів контроль за додержанням законодавства про захист персональних даних, повідомляємо.

Згідно зі статтею 11 Закону України "Про захист персональних даних" однією з підстав для обробки персональних даних є необхідність виконання обов'язку володільця персональних даних, який передбачений законом.

У свою чергу, обробка персональних даних фізичних осіб у процесі реалізації їх права на загальну середню освіту здійснюється у зв'язку із необхідністю виконання володільцем персональних даних обов'язку, який передбачений частиною п'ятою статті 34, статтею 38 Закону України ["Про загальну середню освіту"](#).

Враховуючи вищевикладене та рекомендації Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, що додаються (лист від 24.01.2014 [№ 1/8-K224622.13-2/04-54](#)), необхідно забезпечити замовлення та видачу випусникам загальноосвітніх навчальних закладів відповідних документів про освіту державного зразка, не вимагаючи при цьому окремої згоди відповідного суб'єкта персональних даних.

Додаток: на 2 арк.

Заступник Міністра - керівник апарату

О.С. Дніпров

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

21/8, вул. Інститутська, м. Київ, 01008, Україна
E-mail: omb@ombudsman.gov.ua <http://www.ombudsman.gov.ua>
тел.: +38 044 253-22-03 факс: +38 044 226-34-27

№ 1/8-K224622.13-2/04-54 24 січня 2014 р.

Міністру освіти і науки України
Табачнику Д.В.

Шановний Дмитре Володимировичу!

Звертаюсь до Вас з приводу ситуації, що склалась у зв'язку з надходженням на мою адресу численних звернень від осіб щодо порушення конституційного права на освіту через ненадання ними згоди на обробку персональних даних.

Зважаючи на те, що з 1 січня 2014 року у зв'язку з набранням чинності Законом України № 383-VII від 03.07.2013 "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення системи захисту персональних даних" до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини перейшли повноваження у сфері захисту персональних даних, кількість таких звернень зростає. Вказані звернення стосуються таких питань.

Низкою підзаконних нормативно-правових актів, до яких, зокрема відносяться Положення про Єдину державну електронну базу з питань освіти, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 13 липня 2011 р. №752, відомчі накази Міністерства освіти і науки України про затвердження Умов прийому до вищих навчальних закладів України, від 5 листопада 2012 №1244 та від 29 жовтня 2013 №1510, передбачено необхідність отримання згоди на обробку персональних даних в якості обов'язкової умови виготовлення документів про освіту та під час проходження процедур, пов'язаних з прийомом документів до вищих навчальних закладів.

При цьому, право на освіту гарантоване статтею 53 Конституції України та законами України.

Відносини, пов'язані з наданням освітніх послуг, виготовленням та видачею документів про освіту, регулюються Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про вищу освіту» та іншими законами.

Аналіз вказаних документів свідчить про те, що чинні закони не містять положень, якими отримання загальної середньої чи вищої освіти, а також документів, що підтверджують її здобуття, ставилося б у залежність від факту надання чи ненадання суб'єктом персональних даних згоди на їх обробку.

В результаті особа, яка має усі підстави для отримання загальної середньої чи вищої освіти, а також документів, що підтверджують її здобуття, не може їх отримати, доки не надасть згоду на обробку персональних даних.

Складається ситуація, коли реалізація закріпленого Конституцією України права особи на освіту ставиться у залежність від факту надання чи ненадання нею згоди на обробку своїх персональних даних.

У цьому зв'язку вважаю за необхідне зазначити, що Закон України «Про захист персональних даних» (далі - Закон), згідно зі статтею 1, спрямований на захист основоположних прав і свобод людини і громадянина. Жодне його положення не містить обмежувальних норм стосовно прав і свобод людини, тому практичне застосування його норм не може негативно впливати на права людини, тим більше обмежувати конституційне право особи на освіту.

Відповідно до вимог статті 6 Закону обробка персональних даних здійснюється для конкретних і законних цілей, визначених за згодою суб'єкта персональних даних, або у випадках, передбачених законами України, у порядку, встановленому законодавством.

Згідно зі статтею 11 Закону підставою для обробки персональних даних, окрім згоди суб'єкта персональних даних, визначено також дозвіл на обробку персональних даних, наданий володільцю персональних даних відповідно до закону виключно для здійснення його повноважень. Згідно з вказаним положенням володільць персональних даних має право здійснювати обробку персональних даних, якщо таке право передбачено законом. Право Міністерства освіти і науки України здійснювати збір інформації та обробку персональних даних особи, необхідних для отримання освіти, вже передбачено низкою нормативно-правових актів у цій сфері.

Крім того, ще однією підставою обробки персональних даних, згідно зі статтею 11 Закону, є укладення та виконання правочину, стороною якого є суб'єкт персональних даних або який укладено на користь суб'єкта персональних даних чи для здійснення заходів, що передують укладенню правочину на вимогу суб'єкта персональних даних. Виходячи з наведеного, укладення договору про надання освітніх послуг між вищим навчальним закладом та студентом є також достатньою підставою для обробки вказаних у договорі персональних даних.

З огляду на зазначене, керуючись статтею 23 Закону, з метою усунення вказаних протиріч рекомендую здійснювати збір інформації та обробку персональних даних, необхідних для проходження процедур пов'язаних зі вступом до навчального закладу, отримання документів про освіту та низки інших освітніх послуг на підставі закону або договору, не вимагаючи при цьому у відповідного суб'єкта персональних даних окремої згоди.

У зв'язку з цим пропоную внести зміни до підзаконних нормативно-правових актів які регламентують процедуру надання освітніх послуг, виключивши з них положення, що зобов'язують отримувачів освітніх послуг надавати згоду на обробку персональних даних.

Також, прошу розглянути звернення громадян Кабанцової Т.О. (в інтересах сина Кабанцова О.Г.) та Волошина О.О. - (копії додаються) та вирішити питання щодо отримання ними відповідного документа про освіту встановленого зразка з урахуванням наданих вище рекомендацій.

Про результати розгляду зазначених питань та вжиті заходи прошу повідомити до 04.02.2014.

Додаток: згадане на 11 арк

З повагою

В.В. Лутковська